

Bevindingen regiomonitor eerste helft 2023

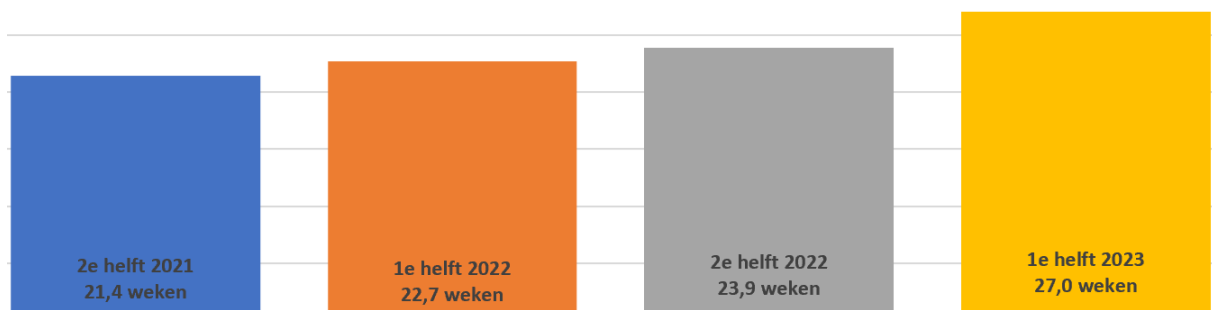
De landelijke Stuurgroep Toegankelijkheid & Wachttijden ggz werkt aan de toegankelijkheid van de ggz. Sinds 2021 voert de Stuurgroep elk half jaar een onderzoek uit naar de samenwerkingsstructuren en -afspraken in de regio's die randvoorwaardelijk zijn voor de toegankelijkheid. In de regio's waar geen gesprek heeft plaatsgevonden zijn geen gegevens via de monitor opgehaald, maar zijn deze regio's hoog over meegenomen.

Ook in de periode april/mei 2023 is dit onderzoek uitgevoerd. De gesprekken vonden plaats met de contactpersoon van de Regionale Taskforce. In veel gevallen is dit de grote ggz aanbieder, in een enkel geval de grootste verzekeraar. De contactpersonen spreken namens alle deelnemers van de Regionale Taskforce.

Hieronder worden de hoofdlijnen weergegeven. Raadpleeg de monitor voor meer detailinformatie (per regio). Als we spreken over 'regio's', bedoelen we de zorgkantorregio's (soms onderscheiden naar subregio's).

Wachttijden

- De problematiek van wachttijden blijft helaas onverminderd groot.
 - In 6 van de 32 regio's ligt de wachttijd voor maximaal vier diagnosegroepen boven de Treeknorm.
 - Bij de helft van de regio's (15 regio's) is de wachttijd voor vijf tot maximaal tien diagnosegroepen boven de Treeknorm.
 - Voor ruim een derde van alle regio's (11 regio's) geldt dat de wachttijd voor meer dan tien diagnosegroepen boven de Treeknorm ligt.
 - Gemiddeld over alle regio's bedraagt het aantal diagnosegroepen met een wachttijd boven de Treeknorm ongeveer acht (ook over de afgelopen jaren heen).
 - De wachttijd van de drie diagnosegroepen met de hoogste wachttijd loopt over de jaren heen op, van ongeveer 21 weken in 2021 tot 27 in de huidige monitor (2023). Zie de grafiek hieronder met de gegevens uit voorgaande en huidige monitor(en).

Grafiek: Gemiddelde wachttijd van de drie diagnosegroepen met de hoogste wachttijd. NB Het gaat hier om de feiten zoals genoemd in de betreffende monitoren. De wachttijdgegevens die hiervoor worden gebruikt zijn van een half jaar eerder.

- De wachttijden 2023 zijn in kaart gebracht op basis van de NZa-rapportage van najaar 2022. De cijfers moeten nog geverifieerd worden. Door de overgang van de

Toegankelijkheid & Wachttijden ggz 2023

wachttijdenrapportages van VEKTIS naar NZa, is er geen recente data beschikbaar. Regio's geven aan last te ervaren van het feit dat het hen ontbreekt aan goede cijfers.

Regionale samenwerking

- Nagenoeg alle regio's hebben een Regionale Taskforce. Er zijn partijen aan de samenwerkingsverbanden toegevoegd. Huisartsen/regionale huisartsenorganisaties, ggz aanbieders, verzekeraars en gemeenten zijn over het algemeen aangesloten.
- Tegelijkertijd zien we dat de aansluiting van vrijgevestigden en sociaal domein aanbieders achterblijft (beiden in iets meer dan de helft van de Regionale Taskforces aangesloten).
- Het borgen van het cliëntperspectief in de Regionale Taskforce is toegenomen (van ongeveer de helft van alle Regionale Taskforces in de eerste monitor van 2022 naar driekwart in de eerste helft van 2023).
- Meer regio's hebben afspraken gemaakt over RDM.
- Meer regio's hebben trede 1, het transfermechanisme, ingericht.
- Bij RDM wordt het inzetten van het bestuurlijk overleg (trede 3) vaak overbodig gevonden, omdat het in de treden daarvoor onderling al is opgelost of omdat bestuurders ook aan tafel zitten vanwege IZA.

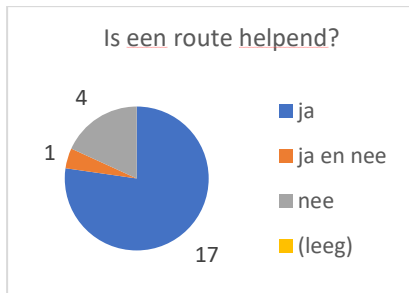
Inzicht in capaciteit

- Op de vraag wat de *hoofdoorzaak is van de wachttijden* voor een specifieke diagnosegroep, namelijk persoonlijkheidsstoornissen, is 'gebrek aan behandelcapaciteit' het vaakst genoemd. Ook 'gebrek aan ruimte in het contract' wordt vaker genoemd, maar altijd in combinatie met 'gebrek aan behandelcapaciteit'. Regio's wijzen er op dat het hebben en behouden van behandelaren een knelpunt is. Onder andere redenen ('anders') worden genoemd: ontwikkeling van het aantal verwijzingen, het benodigde type specialisme, exclusiecriteria en het huidige stelsel/de structuur.

Figuren: Hoofdoorzaak van wachttijden voor de diagnosegroep persoonlijkheidsstoornissen.

- Het onderwerp 'wachttijden bij persoonlijkheidsstoornissen' vraagt nadere verdieping en wordt opgepakt in de stuurgroep.
- Regio's geven aan behoefte te hebben aan een route die zij kunnen volgen als er in de hele regio geen capaciteit is. Regio's hebben ons adviezen gegeven over deze te ontwikkelen route.

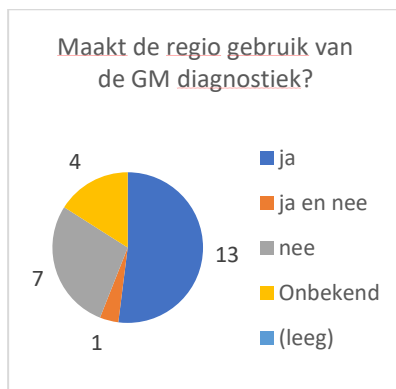
Figuur: Is het helpend als de stuurgroep een route beschrijft voor als capaciteit een knelpunt is?

Verbinding met de landelijke stuurgroep

- Net iets meer dan de helft van de regio's geeft aan zich ondersteund te hebben gevoeld door de landelijke stuurgroep. Daarbij wordt genoemd dat de stuurgroep de infrastructuur biedt die nu nodig is voor het Integraal Zorg Akkoord (IZA), de stuurgroep zicht biedt op de ontwikkelingen in regio's en dat de stuurgroep helpend is voor het opstellen van de regionale agenda.
- De regio's die aangeven weinig te hebben gehad aan de landelijke stuurgroep missen echte doorzettingsmacht, ervaren geen problemen in de regionale samenwerking of hebben geen vraag aan de stuurgroep.
- Op de vraag waarmee de stuurgroep komend jaar zou kunnen helpen is een grote variëteit aan thema's genoemd, die worden gewogen in de planvorming van de stuurgroep voor 2024. Vaak worden genoemd: de verbinding met het IZA en het blijven delen van goede voorbeelden.

Gebruik generieke module

- Er is gevraagd naar het gebruik van de Generieke Module (GM) diagnostiek (*het gaat hier om een 'voorkeurmodule' waarin ook het cliëntperspectief goed is verwoord; deze GM benadrukt het belang van het planmatig werken en het evalueren in zowel diagnostiek als behandeling en daarmee kan bijdragen aan de toegankelijkheid*). De helft van alle regio's zegt deze module te gebruiken.
- Deze uitkomst werd door de stuurgroep verwacht, omdat de module dit jaar is gepubliceerd en er tijd nodig is voor implementatie.

Toegankelijkheid & Wachttijden ggz 2023

Tot slot

- We zien helaas dat de wachttijden toenemen ondanks alle inspanningen die regio's hebben verricht in het versterken van de samenwerkingsstructuren en -afspraken.
- De stuurgroep gaat zich beraden op de punten waar zij de regio's verder mee kan ondersteunen en waarmee ze kan bijdragen aan een toegankelijke ggz.

Toekomst

De aanpak van toegankelijkheid en wachttijden vraagt continue inspanning. Hoewel de samenwerking echt substantieel is verbeterd zijn de wachttijden nog onverminderd hoog. In de komende periode komen de wachttijd cijfers weer beschikbaar. Deze informatie is nodig om vanuit de stuurgroep te kijken naar het verband tussen de instroom, de samenwerking in een regio en de duur van de wachttijden en het aantal wachtenden. In de afgelopen periode zijn er bestuurlijke gesprekken gevoerd met regio's waar de implementatie van de samenwerking nog achterbleef. Uit deze gesprekken is een lijst met aanbevelingen en actiepunten gekomen. In de halfjaarlijkse evaluatie van de stuurgroep toegankelijkheid en wachttijden wordt de vastgestelde ontwikkelagenda 2023 besproken, tezamen met deze nieuwe aanbevelingen en de cijfers. Op basis hiervan wordt gekeken of de ontwikkelagenda voor 2023 nog bijgesteld moet worden en/of aanvullende afspraken nodig zijn om meer impact te kunnen maken op het terugdringen van de wachttijden.